

มติชนสุดสัปดาห์
ศุกร์ 2 เม.ย. 53

อาหารสมอง
“คำขอจากดวงดาว 55 ดวง”

วีรกร ตรีเศศ
(รวม 4 หน้า)

เมื่ออาทิตย์ที่แล้วผมได้มีโอกาสร่วมงานโครงการ “จากใจถวายพระเทพฯ” ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเสด็จพระราชดำเนินเปิดงานนิทรรศการของโครงการ และในงานนี้หนังสือที่ได้จัดทำขึ้นซึ่งมีชื่อว่า “คำขอจากดวงดาว 55 ดวง” สร้างความประทับใจอย่างมาก จึงขอนำมาเล่าสู่กันฟัง

หนังสือ “คำขอจากดวงดาว” เล่มนี้เป็นบันทึกกระบวนการและผลงานของโครงการ “จากใจถวายพระเทพฯ” เป็นโครงการพิเศษที่มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน ซี.ซี.เอฟ.ฯ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ 55 พรรษา ในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2553

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เด็ก ๆ ในอุปถัมภ์ของมูลนิธิฯ ได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะการคิด และการถ่ายทอดความรู้สึก ความฝัน กับจินตนาการออกมาเป็นข้อเขียนและภาพวาด โดยมีเด็ก ซี.ซี.เอฟ.ฯ กว่า 30,000 คน ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมปลายเข้าร่วมกระบวนการคัดสรรที่จัดขึ้นใน 30 จังหวัด จนกระทั่งได้ผู้แทน 300 คน มาเข้าค่ายฝึกฝนการวาดภาพและการเขียน โดยในวันสุดท้ายจะผลิตผลงานเพื่อชิงชัยสู่การเป็นดวงดาว 55 ดวงหรือผู้ชนะในขั้นสุดท้าย (ประธานกรรมการตัดสินด้านการวาดภาพคืออาจารย์สังคม ทองมี และประธานกรรมการตัดสินข้อเขียนคืออาจารย์ชมัฏภร แสงกระจ่าง นายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย)

“คำขอจากดวงดาว” เล่าความรู้สึกนึกคิด ความใฝ่ฝัน และความมุ่งมั่นของเด็ก 300 คนที่ถ่ายทอดผ่านคำพูด ข้อเขียน และสีส้น ดวงดาวเหล่านี้พุดถึงโลกใบน้อยรอบตัวของเขาได้อย่างครอบคลุม เริ่มตั้งแต่เรื่องใกล้ตัวที่สุด เช่น ครอบครัว โรงเรียน ท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมเรื่อยไปจนถึงเรื่องสำคัญแต่ค่อนข้างนามธรรม เช่น คนดีของฉัน เมืองไทยในอนาคต และประชาธิปไตยในฝัน สิ่งที่เด็กทุกคนภูมิใจที่ได้ถ่ายทอดออกมามากที่สุดก็คือเรื่อง “สมเด็จพระเทพฯของเรา”

ความในใจของดวงดาวน้อย ๆ เหล่านี้ดังมาด้วยความเรียบง่ายและใสซื่อ “คำขอ” ของดวงดาวเหล่านี้มีที่มาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็ก ๆ ได้รับจากการร่วมทำกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนที่มูลนิธิฯ ได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่เด็ก ๆ ได้เรียนรู้จากการฝึกอบรมสั้น ๆ ในค่าย

“จากใจถวายพระเทพฯ” ได้ช่วยแต่งเติมขัดเกลาศักยภาพที่เด็กทุกคนมีอยู่แล้วโดยพื้นฐานให้เปล่งประกายเป็นจินตนาการที่เจิดจรัสด้วยสีสันและวรรณศิลป์มากยิ่งขึ้น

ผลงานที่โดดเด่นของดาวทั้ง 55 ดวงที่ผ่านการแข่งขันอย่างเข้มข้นในรอบสุดท้ายเป็นสิ่งยืนยันสัจธรรมที่ว่าเด็กทุกคนมีศักยภาพที่ซ่อนเร้นอยู่ แม้ว่าเด็กส่วนใหญ่ในความดูแลของมูลนิธิฯ จะมาจากครอบครัวในถิ่นทุรกันดารที่ขาดแคลนด้านวัตถุอันเป็นเหตุให้เด็กมักไม่ได้อยู่พร้อมหน้าพ่อแม่ มีอาหารกินไม่อิ่มท้อง และไม่ค่อยมีที่เรียนดี ๆ แต่เมื่อเด็กเหล่านี้ได้รับการอุปการะดูแลจากมูลนิธิฯ ได้รับความสนับสนุนด้านชีวิตความเป็นอยู่ การศึกษาเล่าเรียน การเรียนรู้และฝึกฝนทักษะชีวิต จริยธรรมและสังคมนอกห้องเรียน ดาวดวงน้อย ๆ ก็พัฒนาความสามารถของตนได้อย่างงดงามพร้อมที่จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าต่อบ้านเมืองได้

ผมขอยกบางตัวอย่างความในใจของเขาที่มีต่อสมเด็จพระเทพฯ เช่น เด็กชายฐิตินันท์ ภูวมุกดา อายุ 12 ปี โรงเรียนนิคมพัฒนา 6 จังหวัดนครราชสีมา “ท่านทรงเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านนิสัย ความขยัน ความอดทน และการค้นคว้าหาความรู้ ในการเล่าเรื่อง การบรรยายต่าง ๆ และการแก้ปัญหาการช่วยเหลือคนจนเพื่อคนที่กำลังลำบาก ให้ความสนใจในเรื่องการศึกษา ตั้งใจทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีและสำเร็จเพื่อคนที่ลำบากและผู้ด้อยโอกาสอีกมาก และทรงเป็นแบบอย่างของการเป็นนักเขียนที่ดี”

เด็กหญิงธิดารัตน์ แสนแดง อายุ 12 ปี โรงเรียนบ้านสร้างก่อ จังหวัดอุดรธานี “ท่านเป็นคนดีมีน้ำใจ เป็นคนเรียบง่าย ไม่พุ่มพวย ประหยัดมาก ท่านช่วยเหลือประชาชน เป็นผู้ให้ในทุกเรื่อง เช่น การศึกษา ความขาดแคลน คือท่านเป็นตัวอย่างเป็นแนวทางในทุกด้าน ดิฉันภูมิใจที่ได้เกิดมาได้รับพระบารมีของท่าน ความดีของท่านมากมายจนอธิบายไม่หมด ท่านคือนางฟ้าในดวงใจของดิฉัน”

ผมขอ นำบางส่วนของเรื่องที่สะท้อนอารมณ์คือ “รอยร้าว” ซึ่งชนะเลิศเรียงความระดับ ม.1-ม.6 เขียนโดย น.ส.สุพรรณษา เงินขจรวิรัตน์ อายุ 17 ปี ชั้น ม.5 โรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนี้ “.....เพลิง.....โป๊ก.....เปี้ยะ และอีกหลายเสียงที่ฉันไม่อยากได้ยิน อีกแล้วสินะ ฉันคิดในใจทุกครั้งทีกลับถึงบ้าน เสียงที่ได้ยินเป็นเสียงแรกจะเป็นเสียงนี้ตลอด ซึ่งเป็นเสียงที่ฉันได้ฟังจนชิน

“ทำไมพ่อกับแม่ต้องทะเลาะกันทุกวัน ทุกเดือน ทุกปี พ่อไม่เบื่อบ้างหรือ พ่อไม่สงสารฉันบ้างหรือที่ต้องร้องไห้ทุกครั้งเวลาที่เห็นพ่อแม่ทะเลาะกัน” ฉันได้แต่ถามตัวเองในใจ ฉันไม่กล้าถามพ่อหรือ เพราะฉันรู้ว่าคำตอบที่ได้คงไม่พ้นเป็นสายตาที่ดูตัน และฝ่ามือที่เหมือนจะบอกให้ฉันรู้ว่า “ถ้าไม่อยากเจ็บตัวก็ควรเงียบไว้” น้องคงชินแล้ว เขาก็ชื่อของตัวเองรวมทั้งของฉันขึ้นบ้าน เขารู้ว่าครั้งใดก็ตามที่พ่อแม่ทะเลาะกัน ฉันจะหนีไปอยู่บ้านยายซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กัน

“เพราะมึงที่เสียมสอนลูกให้ไฝสูงเกินตัวให้มันเรียน ดูมันตอนนี้ดี พอรู้หนังสือก็ทำ เป็นหยิ่งจองหองกับพ่อที่เห็นว่าไม่เคยเรียนหนังสือ” เสียงพ่อแผดดังขึ้นมาล้นบ้าน ซึ่งฉันยังได้ยิน

“ก็เด็กมันอยากเรียน พ่อมันจะเรียนฉันจะไปห้ามอะไรมันได้ พี่ก็เหมือนกันลูกเค้า ถือดี กำแพงสักที่ไหน มีแต่พี่ที่ไม่เคยพูดกับลูกดี ๆ อะอะอะไรก็โทษลูก ค่าลูก.....” เพี้ยะ....”

วินาทีนั้นฉันรู้สึกซาไปทั้งตัว น้ำตาที่เริ่มแห้งไปก็ไหลลงมาอีกครั้ง ทำไม ทำไม ทำไม ทำไม พ่อต้องคิดแบบนั้น ทำไมพ่อไม่ดูตัวเองบ้าง พ่อเคยยิ้มให้ลูกสักครั้งมั๊ย เคยพูดดีกับ ลูกมั๊ย ไม่เคย ตั้งแต่จำความได้พ่อไม่เคยทำให้ฉันประทับใจเลย มีแต่สร้างรอยแผลในจิตใจให้ฉัน ถึงแผลมันแห้งไป มันก็ยังเป็นแผลที่ตราตรึงอยู่ในจิตใจไม่ให้ฉันลืมเรื่องราว หลาย ๆ ครั้งที่เคยถาม “ทำไมเธอไม่คุยกับพ่อ” “ทำไมฉันไม่เคยเห็นเธอเดินเล่นกับพ่อ” ฉันทำได้แค่นั่งและตอบว่า “ถ้าวันไหนที่ฉันเดินเล่นกับพ่อ หยอกล้อกับพ่อ วันนั้นแหละเธอควรจะมาถามฉันว่าเกิดอะไรขึ้น” ปากฉันพูดไปอย่างนั้น แต่ในใจฉันคิดไปอีกมุมหนึ่ง จะมีสักวันไหมนะที่ฉันจะได้พูดคุยกับพ่อ กอดพ่อเหมือนที่คนอื่นเค้าทำกัน จะมีไหมนะที่นั่งกินข้าวกันพร้อมหน้าด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม ไม่ใช่ อะอะอะไรก็ตักน้ำแกงสาดหน้า สุดท้ายฉันก็ยิ้มแห้ง ๆ กับตัวเอง มันคงเป็นแค่ความฝันลม ๆ แล้ง ๆ ที่ไม่มีวันเป็นจริง ก็ในเมื่อตอนนั้นพ่อก็ก่ตัวเต็มที อยู่ในช่วงไม้ใกล้ฝั่ง แล้วพ่อจะเอาช่วงไหน ของชีวิตที่จะมาทำให้ครอบครัวในฝันฉันเป็นจริง บางครั้งฉันก็เกลียดตัวเอง เกลียดที่ทำมาฉันจึงไม่ รักพ่อเหมือนที่คนอื่นเขารัก ฉันเดินลงจากบ้านยาย ฉันมองไปที่บ้านตัวเอง ฉันเห็นแม่กำลัง ผัดข้าว ฉันเดินขึ้นบ้าน.....

.....”แล้วลูกไม่รักพ่อหรือ” แม่ถามขึ้นมา ในความเงิบในบรรยากาศที่เย็นสบาย ทันทันทันใดนั้น ฉันรู้สึกเหมือนตัวเองหล่นลงไปอยู่ใต้หุบเหวที่มีดมืด และในนั้นหนาวจนฉันไม่อยากมีชีวิตต่อไป แม่เห็นอาการฉัน แม่ใช้มือข้างหนึ่งมาจับมือฉันที่เย็นเฉียบ และใช้มืออีกข้างลูบหัวฉันเบา ๆ

“แม่รู้ว่าพ่อไม่ดีแต่ยังไงพ่อก็คือพ่อ แม่ไม่อยากให้ลูกเกลียดพ่อ เพราะมันจะเป็น ตราบาปที่ติดตัวเราไปตลอดชีวิต อืม... นี่ก็ตึกมากแล้ว ไปนอนกันเถิดพรุ่งนี้ต้องไปทำงานอีกนะ” ฉันลูกกลับไปนอนของตัวเอง ฉันพยายามข่มตาให้หลับ แต่ต่อให้ฉันจะพยายามแค่ไหน ฉันก็ หลับไม่ลง ฉันรู้สึกปวดหัวเหลือเกิน

.....เราใช้เงินกันอย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุด เราพยายามไม่เอาพ่อเป็นแบบอย่าง เพราะพ่อได้เงินมาเท่าไรพ่อก็คะเอาไปซื้อเหล้าหมด และฉันคิดว่าต่อไปนี้ไม่ว่าพ่อจะเป็นยังไง จะแย่แค่ไหน ฉันจะลดความเกลียดชังในตัวพ่อลง แต่จะให้รักพ่อนั้นฉันทำไม่ได้เพราะแผลเป็นในใจฉันที่ พ่อสร้างไว้มันมากมายเหลือเกิน แก้วที่มันร้าย ไม่สามารถต่อมันคืนได้ถึงได้ก็ไม่เหมือนเดิมอยู่ดี.....”

ใครอ่านความเรียงของเด็กอายุเพียง 17 ปีคนนี้แล้วไม่รู้สึกละอายใจและไม่ได้ข้อคิดคง จะมีประสาทบางส่วนบกพร่องเป็นแน่

การชนะการแข่งขันครั้งนี้สำคัญแน่นอน แต่ที่สำคัญกว่านั้นก็คือการที่เด็กจำนวนมาก
ได้มีโอกาสแสดงออก ได้รับการฝึกฝน รู้ว่าตนเองมีศักยภาพและมีความสำคัญ

ตอนเกิดเด็กเลือกเกิดไม่ได้ แต่พวกเราสามารถช่วยให้พวกเขาได้มีโอกาสเลือกในยามที่
เติบโตขึ้นได้ครับ สนใจหนังสือเล่มนี้กรุณาติดต่อที่มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน ซี.ซี.เอฟ.ฯ
โทร. 02-747-2600

เครื่องเคียงอาหารสมอง

คนในวัย 50 ปีขึ้นไปจำนวนมากรู้จักเพลง La Bamba (ด้าว-ดา-ดะ-ด้า-ด้า) ซึ่งเป็น
เพลงร้องสนุกและเต้นไปด้วย ผู้คนชอบกันทั่วโลกโดยเฉพาะคนอเมริกาใต้และคนฟิลิปปินส์

เจ้าของเพลงนี้คือริชชี วาเลนส์ (Ritchie Valens) นักร้องยอดเยี่ยมแห่งตำนาน
ร็อคแอนด์โรลยุคแรกตอนปลายทศวรรษที่ 50 ชาวอเมริกันเชื้อสายสเปนเม็กซิกัน และยังเป็นผู้แต่ง
เพลง Donna อันลือลั่นอีกด้วย (.....I had a girl, Donn'a was her name.....)

La Bamba เป็นเพลงพื้นบ้านเม็กซิกัน นิยมร้องกันในงานแต่งงาน มีต้นกำเนิด
สมัยต้นสงครามโลกครั้งที่สองที่เมือง Vera Cruz ในภาคตะวันออกของเม็กซิกัน ว่ากันว่าอย่าให้
พวก Hispanic (พวกเชื้อสายลาติน) หรือคนฟิลิปปินส์ได้ยินเป็นอันขาด จะลุกกันขึ้นมาเต้นทันที

ริชชี วาเลนส์ ทำให้ La Bamba ดังระเบิดในปี 1959 แต่ผู้ร้องก็ดับไปในเวลา
อันรวดเร็วในปีเดียวกัน เมื่อเครื่องบินที่เขาเข้าไปตก เขาเสียชีวิตในวัย 17 ปี เท่านั้นเอง

เพลง La Bamba มาดังอีกครั้งในปี 1987 เมื่อตำนานชีวิตของริชชี วาเลนส์ ถูกนำมา
สร้างเป็นภาพยนตร์ชื่อ La Bamba โดยมีเพลง La Bamba เป็นเพลงประกอบในเรื่อง

ลองฟังเพลงนี้ดูสิครับ แล้วจะรู้ว่ามันสนุกเข้าท่าเพียงใด

น้ำจิ้มอาหารสมอง

Purpose is what gives life a meaning.

(Charles Henry Parkhurst พระและนักปฏิรูปสังคมชาวอเมริกัน ค.ศ. 1842-1933)

เป้าหมายคือสิ่งซึ่งทำให้ชีวิตมีความหมาย

.....